

මුද්‍රිත මාධ්‍යය

අභිමතාර්ථ

සමාජයෙහි විවිධ සන්නිවේදන මාධ්‍ය බිහිවෙමින් පැවතිය ද මුද්‍රිත මාධ්‍යය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරමින් සිටී. ඔබ ද අධ්‍යාපනික හෝ සමාජයීය අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් විවිධ මුද්‍රිත මාධ්‍ය භාවිත කරනු නිසැකය. එබැවින් මුද්‍රිත මාධ්‍ය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනීම ඔබට බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

මෙම පරිච්ඡේදය මුද්‍රිත මාධ්‍යයේ ඓතිහාසික වර්ධනය සහ විවිධ මුද්‍රිත මාධ්‍ය ස්වරූප පිළිබඳව විස්තර කරයි. එමෙන්ම මුද්‍රිත මාධ්‍ය අතර පුවත්පතෙහි සුවිශේෂීඵල ද තවදුරටත් ඔබගේ අවධානයට යොමු කෙරෙනු ඇත. එහි දී පුවත්පත් වර්ගීකරණය කළ හැකි ක්‍රම, පුවත්පතක අන්තර්ගතය සහ පුවත්පතේ නිර්මාණාත්මක ආකෘති පිළිබඳව විස්තර සහිතව අධ්‍යයනය කිරීමට ඔබට අවස්ථාව ලැබේ.

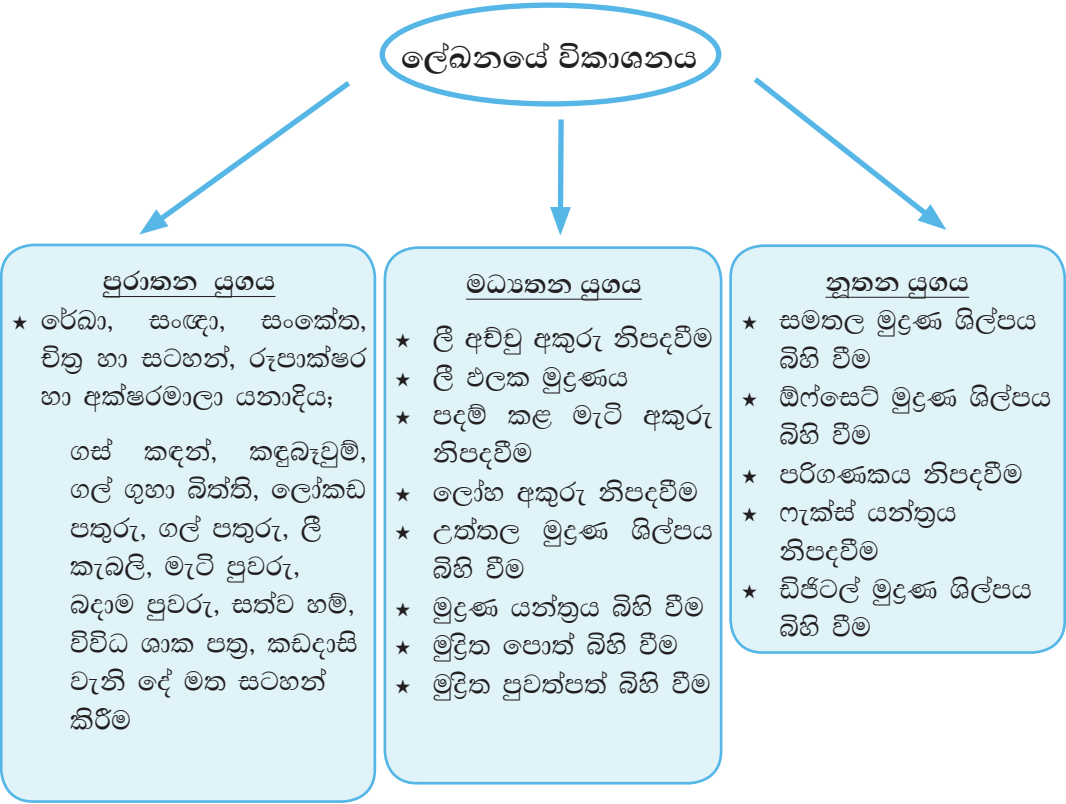

2.1 මූලික මාධ්‍ය හැඳින්වීම

ආදි මානවයා ජීව විද්‍යාත්මක පරිණාමයට සමගාමීව සිය සන්නිවේදන කුසලතා හා ක්‍රමෝපායයන් ද සංවර්ධනය කරගත්ත. හඬ සංකේතාත්මකව යොදාගනිමින් කථන භාෂාවක් ගොඩනගා ගත් ඔවුහු පසුකාලීනව මෙම කථන භාෂාව මඟින් අදහස් කළ දෑ සටහන් කර තබා ගැනීමට උත්සුක වූහ. විවිධ සංඥා, සංකේත, චිත්‍ර, සටහන් සහ අක්ෂර නිර්මාණය කර ගැනීම මෙන්ම සටහන් කිරීම ආරම්භ වන්නේ මෙම අවශ්‍යතාව මතය. මෙසේ සටහන් තබා ගැනීම සඳහා පරිසරයේ විවිධ ස්ථාන හා සකස් කරගත් දෑ යොදා ගැනිණි. ගල් පතුරු මත ලිවීමේ සිට කඩදාසියේ ලිවීම දක්වා ලේඛන ක්‍රම අත්හදා බැලීම සිදු වූයේ මෙවැනි පසුබිමක් යටතේය.

2.1.1 ලේඛනයේ විකාශනය

මානව සන්නිවේදනයේ මූලික අවශ්‍යතා පමණක් නොව සංකීර්ණ සමාජ අවශ්‍යතා ද ලේඛනය මඟින් ඉටුකරයි. ඒ අනුව විවිධ කාලවකවානුවල සිදු වූ සමාජ, ආර්ථික හා දේශපාලනික සංසිද්ධිවලට සාපේක්ෂව එහි සාධනීය වෙනස්කම් ඇති විය. ලේඛනයේ විකාශනය අධ්‍යයනයේ පහසුව සඳහා ඓතිහාසික යුග ඔස්සේ පහත පරිදි විචරණය කළ හැකිය.

(අ) පුරාතන යුගය

ඉහත සටහනේ ද දැක්වෙන පරිදි රේඛා, සංඥා, සංකේත, චිත්‍ර සහ රූපාකෂර ආදිය විවිධ ස්ථානවල සටහන් කිරීම පුරාතන යුගයේ මුල් කාලයේ දී සිදු විය. මෙම යුගයෙහි නිර්මාණය වූ අක්ෂරමාලා කඩදාසි මත සටහන් කිරීම ලේඛන විකාශනයේ වැදගත් සංධිස්ථානයකි. අක්ෂරමාලා සකස් කරගැනීමේ දී ෆිනිෂියන්, ඇසිරියන් හා හිබෘ ජාතිකයන් පෙරමුණ ගන්නා ලද අතර ග්‍රීක, ලතින් හා අරාබි අක්ෂරමාලා බිහිවන්නේ ඔවුන්ගේ ආභාසයෙනි. තමන්ට ම අනන්‍ය වූ අක්ෂරමාලාවක් බිහිකර ගත් චීනයෙහි ආභාසය, වෙළඳ හා සංස්කෘතික සබඳතා හරහා ජපානය සහ කොරියාව වැනි රටවල ද ව්‍යාප්ත විය.

පුරාතන මානවයා ස්වභාවික ද්‍රව්‍ය හා සකස් කළ ද්‍රව්‍ය මත සටහන් තබන අතර ම විවිධ කඩදාසි වර්ග ද අත්හදා බැලූහ. ටිබෙටයේ බයිලාන් ශාක පත්‍රිකා ද (Tibetan Paper) චීනයේ ගොයම් ශාක පත්‍රිකා ද (Rice Paper) ඊජිප්තුවේ පැපිරස් පතුරු ද එවැනි කිහිපයකි. ක්‍රි.ව. 105 දී චීන ජාතික ටසායි ලූන් (Tsai Lun) විසින් කඩදාසිය නිපදවනු ලැබීම සියලු අත්හදා බැලීම්වල සාර්ථක ම ප්‍රතිඵලය විය. මෙලෙස ලේඛන ක්‍රම සන්නිවේදන මාධ්‍ය ලෙස සංවර්ධනය වීම ඇරඹිණි. එය වර්තමාන මුද්‍රිත මාධ්‍යවල ප්‍රාග් ස්වරූපය යැයි පැවසීම නිවැරදිය. ඉන් කිහිපයක් විමසා බලමු.

ප්‍රාග් මුද්‍රිත මාධ්‍ය ස්වරූප

- රෝමයේ 'ඇක්ටා ඩියුර්නා' (Acta Diurna) නම් රාජ්‍ය නිවේදන (ජූලියස් සීසර් පාලන සමයේ රාජ්‍යය තුළ සිදුවීම් මහජනතාවට හා රජයේ නිලධාරීන්ට දැන ගැනීම පිණිස ගල් හෝ ලෝහ පතුරු මත සටහන් කර ජනාකීර්ණ ස්ථානවල එල්ලා තිබී ඇත).
- ජපානයේ ඉයෝමියුරි (Yomiuri) හෙවත් කවාරබාන් (Kawaraban) නම් මැටි පුවරු පුවත්පත.
- බ්‍රිතාන්‍යයේ අතින් ලියන ලද පුවත් ලිපි.
- රුසියාවේ Courant (කෝරන්ට්) නමින් වූ අතින් ලියූ පුවත්පත්.
- ප්‍රවෘත්තිමය අවශ්‍යතා සඳහා භාවිත කළ මැටි හෝ ඉටි ගාන ලද ලැලි.

ලොව විවිධ ජාතීන් විසින් තම සංස්කෘතියට සහ පරිසරයට ගැළපෙන පරිදි අක්ෂර ද ඒවා ලිවීමට කඩදාසි ද සොයා ගනු ලැබූ නමුත් එතෙක් මුද්‍රණ ශිල්පය හඳුනාගෙන තිබුණේ නැත.

මේ කාලය වන විට 'එක් ලේඛනයකින් වැඩි පිටපත් සංඛ්‍යාවක් ලබා ගැනීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාදාමය කුමක් ද?' යන ගැටලුවට ඔවුහු පිළිතුරු සොයමින් සිටියහ. ඒ සඳහා ඔවුන් පෙළඹ වූ හේතු කිහිපයකි.

- අත්පිටපත් විශාල සංඛ්‍යාවක් එකවර ලිවීම දුෂ්කර හා වෙහෙසකර වූ කාර්යයක් වීම.
- එක් අයෙකුට තනිව සිදු කළ නොහැකි වීම හා විවිධ අය පිටපත් කිරීමෙන් ලේඛනයේ විවිධ වෙනස්කම්, දෝෂ, අඩුපාඩු පැවතීම.
- කල්ගත වීම.
- පිරිවැය වැඩි වීම.

මුද්‍රණ ශිල්පය සඳහා පදනම සැකැස්සෙන්නේ මෙවැනි පසුබිමක් යටතේය.

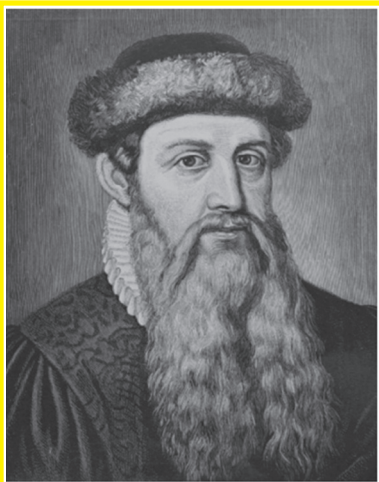
❖ උත්තල මුද්‍රණ ශිල්පය

ලී අච්චු මඟින් මුද්‍රණය උත්තල මුද්‍රණ ශිල්පයේ ප්‍රාථමික අවස්ථාවයි. අකුරුවල මුද්‍රණය වන කොටස උඩට නෙරා තිබීම හේතුවෙන් මෙය උස්තල හෙවත් අකුරු තෙරපුම (Relief Printing, Letter Press) නමින් ද හැඳින්වේ.

චීනය මෙම ක්‍රමය මඟින් ක්‍රි.ව 868 දී පමණ ලොව ප්‍රථම ග්‍රන්ථය ලෙස සැලකෙන මහායාන බෞද්ධ ග්‍රන්ථයක් වූ වජ්‍ර සූත්‍රය මුද්‍රණය කර තිබේ. යුරෝපීය ජාතිකයන් ද පසුකාලීනව ශාන්ත ක්‍රිස්ටෝපර් මුනිදුන්ගේ රුවක් ලී අච්චු මඟින් මුද්‍රණය කොට තිබේ. කල් යත් ම මෙම ක්‍රමයේ ඇති දුර්වලතා අවබෝධ කර ගත් චීන මුද්‍රණකරුවෝ සිනිදු මැටි වර්ගයකින් සකසා ගත් අකුරු හා සංකේත මුද්‍රණ කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට පෙළඹුණහ.

චීනය ලී අච්චු මඟින් මුද්‍රණ කටයුතු සිදු කරන විට පවා යුරෝපය ලේඛන පිටපත් ලබාගත්තේ අතින් ම ලිවීමෙනි. චීනයේ මෙම මුද්‍රණ ක්‍රමවේද අරාබි වෙළෙඳුන් මඟින් ආසියාවට ද පසුකාලීනව යුරෝපයට ද ව්‍යාප්ත විය. ඔවුහු තම ශිල්පීය හැකියාවන් හා භෞතික සාධක ඉවහල් කරගෙන විවිධ මුද්‍රණ ක්‍රමවේද අත්හදා බලන්නට වූහ.

❖ ලෝහ අකුරු නිර්මාණය හා මුද්‍රණ යන්ත්‍රය නිපදවීම

2.1 රූපය - ජොහැන්ස් ගුටෙන්බර්ග්

ජර්මානු ජාතික ජොහැන්ස් ගුටෙන්බර්ග් (Johannes Gutenberg) කාර්මිකයෙකු වීමට සිහින මැවූවෙකි. රන්, රිදී, පිත්තල, වානේ, යකඩ, හා තඹ උණු කිරීම මෙන්ම ඒවායින් විවිධ දේ සැකැසීම ඔහුගේ සිත් ගෙන තිබිණි. එවැනි පසුබිමක ජීවත් වූ නිසා ම මුද්‍රණය සඳහා ලී හෝ මැටි අකුරු වෙනුවට ලෝහ අකුරු යොදා ගැනීම ඔහුගේ අභිප්‍රාය විය. ඒ අනුව ගුටෙන්බර්ග් විසින් ජර්මන් හෝඩීය ලෝහ අකුරින් නිර්මාණය කරනු ලැබීම මුද්‍රණ ඉතිහාසයේ වැදගත් සංධිස්ථානයක් විය. යන්ත්‍රයක් නැති අඩුව ගුටෙන්බර්ග්ට දැනෙන්නේ මෙම අවස්ථාවේ දී ය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මිදී යුෂ ලබා ගැනීම සඳහා භාවිත කළ සරල සම්පීඩන යන්ත්‍රයක් අනුසාරයෙන් ක්‍රි.ව 1440 දී ඔහු විසින් අතින් ක්‍රියා කර විය හැකි මුද්‍රණ යන්ත්‍රය නිපදවනු ලැබිණි.

ඒ අනුව ලොව ප්‍රථම මුද්‍රණ යන්ත්‍රය මඟින් පළමුවරට මුද්‍රණය වන්නේ 'ලතින් ව්‍යාකරණය' යි. දෙවනුව බයිබලයේ ලතින් පිටපත් 200ක් මුද්‍රණය කෙරිණි.

කෙසේ වුව ද ක්‍රි.ව. 1500 පමණ වන විට යුරෝපය පුරා උත්තල මුද්‍රණාලය රැසක් ව්‍යාප්ත වී තිබිණි.

❖ මූලික පුවත්පත් බිහි වීම

2.2 රූපය - ලන්ඩන් ගැසට් පුවත්පත

මූලික පුවත්පත් මූලික ම ජර්මනිය, එංගලන්තය, ප්‍රංශය හා ඇමරිකාව යන රටවල 17 වන ශතවර්ෂයේ දී පමණ බිහි විය. එංගලන්තයේ ආරම්භ කළ ලන්ඩන් ගැසට් පුවත්පත ඒ අතර වැදගත් තැනක් හිමිකර ගනියි. මේවා අවධානය යොමු කරන ලද්දේ වෙළෙඳුන්ගේ හා නාගරිකයන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම පිළිබඳවය. කෙසේ නමුත් ප්‍රංශයේ ලාගැසට් (La Gazette) පුවත්පත ප්‍රංශ රජයේ උවමනාවන් පරිදි දේශපාලන තොරතුරු පළ කිරීම සඳහා අවධානය යොමු කරන ලදී. මෙම ශතවර්ෂය මධ්‍යයේ දී සඟරා මෙන්ම දිනපතා පුවත්පත් ද පළ විය. යුරෝපීය යටත් විජිතවාදයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසින් යටත් රටවල ද පුවත්පත් බිහි විය. ප්‍රථම ඉන්දීය පුවත්පත වූ බෙංගාල් ගැසට් (Bengal Gazette) පළවන්නේ ද ඒ අනුවයි.

(ආ) නූතන යුගය

2.3 රූපය - නවීන මුද්‍රණ යන්ත්‍රයක්

වර්ෂ 1793 දී සමතල මුද්‍රණ ශිල්පය බිහි වූයේ ජර්මනියේ ඇලොයිස් සෙනෙගෙන්ඩර් නම් වූ නීති ශිෂ්‍යයා විසින් අහඹු සිදුවීමක් දිගින් දිගට ම පර්යේෂණයට ලක් කරනු ලැබීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. ගල් පතුරක වූ සටහනක් කඩදාසිය මතට ගැනීම මෙහි ආරම්භක අවස්ථාව විය. සිලින්ඩර දෙකක් යොදා ගනිමින් මුද්‍රණ තහඩු සකස් කළ මෙම නව මුද්‍රණ ක්‍රමය ලිතොග්‍රැෆි (Lithography) ලෙස නම් කෙරිණි. ජලය හා තෙල් මිශ්‍ර නොවීම මෙහි

මූලධර්මය විය. පසුව ඇමෙරිකානු ජාතික අයිරා රබෙල් (Ira Rubel) මෙය මුද්‍රණ සිලින්ඩර තුනක් දක්වා වැඩි කොට ඕෆ්සට් ලිතොග්‍රැෆි (Offset Lithography) ක්‍රමය හඳුන්වා දීම සිදු විය. වර්ෂ හතරක මූලධර්මය භාවිත කිරීම එහි සුවිශේෂීත්වයට හේතුවක් විය. එලෙස භාවිත වූයේ නිල් (සයන්), රතු (මැජන්ටා), කහ සහ කළු යන වර්ණයන්ය. මෙලෙස බිහි වන නවීන ඕෆ්සට් මුද්‍රණ යන්ත්‍රය මුද්‍රණ කලාවේ නව ඉසව් කරා යන්නට ප්‍රබල දායකත්වයක් සපයනු ලැබීය. ඕෆ්සට් මුද්‍රණය පහසු, කඩිනම් හා වර්ණවත් වීම ඊට හේතු විය.

ලෝකය පුරා තාක්ෂණය දියුණු වීම මුද්‍රණ කර්මාන්තයට ද සෘජුව ම බලපාන ලදී. ඒ අනුව ෆැක්ස් හා පරිගණක ආදී යන්ත්‍ර බිහි වීම මූලික මාධ්‍යයේ සංවර්ධනයට හේතු

විය. පරිගණකය මුල්කරගත් ඩිජිටල් (Digital) මුද්‍රණය නූතන මුද්‍රණ ක්ෂේත්‍රයට නැතුව ම බැරි අංගයක් වී තිබේ. එලෙසින් ම අන්තර්ජාලය මුද්‍රිත මාධ්‍ය භාවිතය දැවැන්ත පරිවර්තනයකට පත් කොට ඇති බැව් පෙනේ. අද ලොව ඕනෑම අයකුට වෙබ් අඩවි තුළ තොරතුරු හෝ දැනුම සටහන් කළ හැකි අතර ඕනෑම අයකුට එය පරිශීලනය කිරීමට ද හැකිය. වර්තමානයේ අන්තර්ජාල ලේඛන භාවිතය ඉතා සුලබ, පහසු හා අසීමාන්තික සිදුවීමක් බවට පත්ව තිබේ. මෙම ලේඛනවල පිටපතක් ලබා ගැනීම ද තත්පර ගණනකින් සිදු කළ හැකි වීම සුවිශේෂත්වයකි.

2.1.2 ශ්‍රී ලංකාවේ ලේඛන විකාශනය

සමස්ත ලෝක වාසීන් මෙන්ම පැරණි ශ්‍රී ලාංකිකයන් විසින් ද ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ සිට ම සිය අවශ්‍යතා සඳහා විවිධ ලේඛන භාවිත කරන ලදී. තන්තිරිමල සිතුවම්, කිතුල්ගල බෙලිලෙන, කුරුවිට බටදොඹලෙනෙන් හමු වී ඇති සටහන් යනාදිය මේ සඳහා සාක්ෂ්‍යයන්ය. කෙසේ වුව ද, ලංකාවේ ලේඛන කලාව පිළිබඳ නිශ්චිත තොරතුරු ලැබෙන්නේ ක්‍රි.පූ 3 සියවසෙහි සිදු වූ මහින්දාගමනයෙන් අනතුරුවය.

(අ) පුරාතන යුගය

□ ලෙන් ලිපි

සංඝයා වහන්සේලාගේ වාසය පිණිස ගල්ගුහා පූජා කළ බව එම ගුහා බිත්තිවල කෙටි ශිලා ලේඛන ලෙස කොටා තිබීම.

□ ටැම් ලිපි

රාජ්‍ය පාලනයට අදාළ තොරතුරු ගල් කණු මත කොටා තිබීම. (මේවා ලෙන් ලිපිවලට වඩා සවිස්තරාත්මක ඉදිරිපත් කිරීම්ය.)

□ පුවරු ලිපි

රජවරු විසින් මහජනතාවගේ දැන ගැනීම පිණිස විවිධ නීතිරීති ප්‍රසිද්ධ කරමින් ඉදි කරන ලද පුවරු.

□ ශිලා ලේඛන හෙවත් සෙල්ලිපි

රාජ ආඥා, පුණ්‍ය කටයුතු, ඉඩම් පිළිබඳ තොරතුරු මහජනතාවට දැන්වීම පිණිස යොදා ගත් ශෛලමය ලිපි.

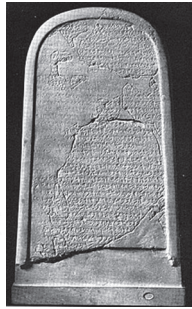
□ සන්නස්

රජු විසින් පිරිනැමෙන පදවි, නින්දගම් මෙන්ම රාජ ආඥා පිළිබඳ දන්වා සිටීම සඳහා යොදා ගත් ලේඛන

- අකුරු ලියූ මැටි වළං කැබලි
- අකුරු කෙටු කාසි
- ප්‍රතිමා ආසන, මුරගල්, උච්චනු, සදකඩපහණ වැනි දෑ මත කළ ලිවීම්
- රන්, රිදී, තඹපත් ලියවිලි
- පුස්කොළ හෙවත් තල්පත් ලියවිලි

2.4 රූපය - ඉපැරණි ශ්‍රී ලාංකික කාසි

2.5 රූපය - මිහින්තලා සෙල්, ටැම් හා පුවරු ලිපි

මෙරට පුරාතන ලේඛන දකුණු ඉන්දීය පල්ලව අක්ෂර ආභාසය ලබා ඇති බව සනාථ වී ඇත. ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීම, සංස්කෘත භාෂාවෙන් ලියැවී තිබූ පොතපත සිංහලයට නැගීම, අටුවා සාහිත්‍යය සඳහා විවරණ සැපයීම ආදිය ලේඛන ඉතිහාසයේ සංධිස්ථාන ලෙස සැලකේ. ක්‍රි.ව. 4 දී දීපවංශය ද, ක්‍රි.ව. 5 දී මහාවංශය ද රචනා වීම එහි ම වර්ධනීය අවස්ථා ලෙස දැක්විය හැකිය.

ක්‍රි.ව 1250 පමණ වන විට සිංහල භාෂාව වියරණ නීතිරීති සහිතව දියුණු වී තිබීමෙන් ම මෙරට ලේඛන කලාව අත්පත් කරගෙන තිබූ වර්ධනය වටහා ගත හැකිය. විශේෂයෙන් ම සිංහල, පාලි, සංස්කෘත, දෙමළ ආදී භාෂාවන්ගෙන් සාහිත්‍ය කෘති නිර්මාණය වීම මුද්‍රිත මාධ්‍යයේ විකාශනය උදෙසා විශාල මෙහෙයක් සිදුකරන ලදී.

මෙම කාලවකවානුව තුළ යටත්විජිතකරණයේ අතුරු ඵල භුක්ති විඳීමට මෙරට වැසියන්ට සිදු විය. එලෙස ඒ ඒ රාජ්‍යයන් විසින් භාවිත ලේඛන ස්වරූප මෙරට සන්නිවේදන කටයුතු සඳහා යොදා ගැනිණි. ලිපි, පෙත්සම්, තෝම්බු වැනි විවිධ ලේඛන භාවිතය සිදුවන්නේ ඒ ආකාරයෙනි. කිසියම් කරුණක් සම්බන්ධ මහජන විරෝධතාව පෙත්සමකින් අනාවරණය වූ අතර ඉඩම් භුක්ති විඳීම සම්බන්ධ තොරතුරු තෝම්බුවලින් ප්‍රකාශ කෙරිණි. පෘතුගීසි තෝම්බුව එවැන්නකි.

(ආ) නූතන යුගය

මුද්‍රණ ශිල්පය මෙරටට හඳුන්වා දෙන ලද්දේ ලන්දේසින් විසිනි. ලංකාවේ මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ අල්ලාගත් ලන්දේසින් විසින් ක්‍රිස්තියානි ධර්මය ප්‍රචලිත කිරීමේ අරමුණින් එම ඇදහිලි ක්‍රම සිංහල හා දෙමළ භාෂාවලට පරිවර්තනය කර පුස්තකොල පිටපත් සකස් කරන ලදී. මේ අතර කොළඹ ලන්දේසි යුද ගබඩාවේ භාරකරු වූ ගේබ්‍රියල් ස්කේද් (Gabriel Schade) විසින් සිංහල අවිච්ඡි අකුරු නිර්මාණය කරනු ලැබීම මෙරට මුද්‍රණ ඉතිහාසයේ සන්ධිස්ථානයක් ලෙස දැක්විය හැකිය. වර්ෂ 1707 දී පමණ රුවල් නම් ලන්දේසි ජාතිකයා විසින් ලී බ්ලොක් මඟින් සිංහල අකුරු කපා පොතක් නිර්මාණය කරන ලද බව ද වාර්තා වේ. පිලාන් නම් ආණ්ඩුකාරවරයාගේ නියෝගයක් පරිදි ප්‍රථම සිංහල මුද්‍රණාලය කොළඹ දී ඇරඹෙන්නේ 1737 දී ය. වර්තමානයේ බොරැල්ලේ පිහිටි රජයේ මුද්‍රණාලය එදා ඇරඹූ මුද්‍රණාලයේ ම වර්ධනයකි.

යාපනය මනිපායිහි 1841 දී දෙමළ මුද්‍රණාලයක් ආරම්භ කිරීමෙන් සහ බුලත්ගම ධම්මාලංකාර හිමියන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 1862 වර්ෂයේ ගාල්ලෙහි "ලංකෝපකාරය"

නම් වූ මුද්‍රණාලයක් ආරම්භ වීමෙන් විද්‍යාමාන වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ මුද්‍රණ ශිල්පයේ විකාශනයයි.

ඉන් පසුව විවිධ පුවත්පත් ආයතන ආරම්භ විය. මේ කාලයේ දී ප්‍රජාතාන්ත්‍රීය ලක්ෂණ දරන සඟරා බිහි වීම, විකල්ප මත දරන මුද්‍රිතාංග පළ කිරීම ආදිය සිදු වී තිබේ. නූතන ස්වරූප දක්වා මුද්‍රිත මාධ්‍ය විකාශනය වීම ඇරඹෙන්නේ එලෙසය. එමෙන්ම ගෝලීයකරණය වූ සමාජ පරිසරය තුළ නූතන තාක්ෂණයේ දායකත්වය නොඅඩුව ලබා ගැනීමට ද වත්මන් ශ්‍රී ලාංකීය මුද්‍රණ කර්මාන්තය කටයුතු කරමින් සිටී. මෙය මුද්‍රිත මාධ්‍යයේ සංවර්ධනය සඳහා හේතු වී තිබේ.

2.2 මුද්‍රිත මාධ්‍ය ස්වරූප

2.6 රූපය

මවක සහ පුතෙකු අතර ඇති වූ ඉහත දෙබසින් මාධ්‍ය ස්වරූප හා ඒවා භාවිත කොට ඇති ආකාරය පිළිබඳ දළ සිතුවමක් මවා ගත හැකි වේ. තොරතුරු බහුල වූ පරිසරයක එකම සිදුවීම ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මාධ්‍ය, විවිධ වූ ස්වරූපයන් පවත්වාගෙන යන්නේ මන්ද? ඊට හේතු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- මාධ්‍ය ආයතන අතර පවතින තරගකාරීත්වය
- මාධ්‍ය ආයතනවල පවත්නා වාණිජ අරමුණු සහ සමාජ අරමුණු
- එක් එක් ග්‍රාහකයාගේ ස්වභාවය වෙනස් වීම
- එක් එක් ග්‍රාහකයාගේ රුචිකත්වය විවිධ වීම
- ග්‍රාහකයන්ගේ සමාජ පසුබිම
- ග්‍රාහකගත කළ යුතු අවස්ථාව වෙනස් වීම

මෙලෙස තොරතුරුවල විවිධ ගුණාංග ගැබ්ව ඇති බැවින් විවිධ ස්වරූපයෙන් මාධ්‍ය යොදා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මුද්‍රිත මාධ්‍යයේ අන්තර්ගත සුවිශේෂී ගුණාංග හේතුවෙන් එය අපට අත්‍යවශ්‍ය මාධ්‍යක් බවට පත් වී ඇත. එවැනි ලක්ෂණ කීපයක් පහත දැක්වේ.

මුද්‍රිත මාධ්‍යය ලක්ෂණ

- සාක්ෂරතාව හා පරිකල්පනය වර්ධනය වේ.
- මුද්‍රිත මාධ්‍ය කිසිවකුගේ බලපෑමකින් තොරව තමාට කැමති නම් පමණක් කියවිය හැකිය.
- කියවීමේ රටාව තීරණය කරන්නේ ග්‍රාහකයාය.
- මුද්‍රිත මාධ්‍ය ගබඩා කිරීම සඳහා විශේෂ පහසුකම් අවශ්‍ය නැත.
- බාල හෝ ඉස්තරම් යන කුමන කඩදාසියකින් නිමැවුව ද අන්තර්ගතයට ඇති බලපෑම අඩුය.
- අධ්‍යාපනික කාර්යයන්වල දී තොරතුරු ගොනු වශයෙන් ලබා ගැනීම සඳහා මුද්‍රිත මාධ්‍ය වැදගත් මෙහෙයක් ඉටු කරයි.

මුද්‍රිත මාධ්‍යයේ විවිධ ස්වරූප

මුද්‍රිත මාධ්‍ය විවිධ ස්වරූපයෙන් භාවිත කරයි. පණිවිඩයේ ස්වභාවය අනුව මෙම ස්වරූප සකස් වේ. එදිනෙදා භාවිත කරන සමීපතම මුද්‍රිත මාධ්‍ය ස්වරූප කීපයක් හඳුනා ගනිමු.

- පොත්
- පුවත්පත්
- සඟරා
- පෝස්ටර්
- අත් පත්‍රිකා

2.2.1 පොත්

‘පිටු 49කට නොඅඩු වාර සඟරා හෝ මුද්‍රිත කඩදාසි ගොනුව’ පොතක් බව යුනෙස්කෝව අර්ථකථනය කරයි. එසේ ම වෙනස් ආකාරයෙන් ‘පොත’ යන සංකල්පය අර්ථකථනය කරන අවස්ථා ද දැක ගත හැකිය. පොදුවේ ගත් විට පිටකවරයකින් සමන්විත වීම, ඇතුළු පිටු තදින් එකට බැඳ තිබීම පොතක බාහිර ලක්ෂණ වේ. මෙලෙස පොත් බැඳීම කටුගසා, ගම්මලින් අලවා, නූල්වලින් මසා හෝ යාන්ත්‍රිකව සිදු කළ හැකිය.

2.7 රූපය - දඟර බැඳීම (Spiral Binding)

2.8 රූපය - කටු ගැසීම (Staple Binding)

2.9 රූපය - දෘඪ බැඳීම (Hard Binding)

පොතක අන්තර්ගතය එකිනෙකට වෙනස් වන අතර ඒවා විවිධ ක්ෂේත්‍ර පාදක කොට ගෙන රචනා වේ. මුද්‍රිත මාධ්‍ය ස්වරූප අතර පොතට සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමි වන්නේ එමඟින් පාඨකයාගේ ඇතිවිය හැකි විවිධ පරිවර්තන හේතුවෙනි. පොත් කියවීම සඳහා පාඨකයාට තුළ සාක්ෂරතා හැකියාව පැවතිය යුතු අතර නිරන්තර පොත් කියවීම හේතුකොටගෙන එය වර්ධනය වේ. පරිකල්පන හැකියාව, භාෂා ශෛතය, විචාරාත්මක චින්තනය, දැනුම හා අවබෝධය වැඩි වීම පොත් පරිශීලනයේ ප්‍රමුඛ වාසි අතර වේ. පාඨකයා කියවීමෙන් ජීවිත ආදර්ශ ලබාගන්නා අතර බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති මිතුරකු හා සමාන ඇසුරක් ද පොත හා ගොඩනගා ගනී.

අමතර දැනුමට

පොතක ISBN අංකය මඟින් එය ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීමට ලක් වේ. ශ්‍රී ලංකාවෙහි පළවන පොතකට ISBN අංකය හා සුවිකරණ දත්ත ලබාදෙනුයේ ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය විසිනි.

ISBN (International Standard Book Number) - ජාත්‍යන්තර සම්මත පොත් අංකය

ලෝකයේ පුවත්පතට ද පළමුව බිහි වූ මුද්‍රිත මාධ්‍ය ස්වරූපය පොතයි. ලී අවිච්චි හෙවත් ඵලක මුද්‍රණ (Wood Block Printing) මඟින් ලොව සකස් කළ පළමු පොත, චීනයේ මහායාන බෞද්ධ පොතක් වූ වජ්‍ර සූත්‍රයයි. උත්තල මුද්‍රණ ක්‍රමයෙන් (Letter Press Printing) නිම වූ පළමු පොත ජර්මනියේ ජොහන් ගුටෙන්බර්ග්ගේ 'ලතින් ව්‍යාකරණය' නම් වේ. ගුටෙන්බර්ග්ගේ දෙවන පොත වූ 'ලතින් බයිබලය' ද ඓතිහාසික එකකි. ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු සිංහල පොත ලෙස සැලකෙන්නේ පිටු 41කින් යුක්ත වූ 'ලන්දේසි යාඥා පොත' යි.

2.10 රූපය - ලතින් බයිබලය

2.11 රූපය - වජ්‍ර සූත්‍රය

2.12 රූපය - සිංහල මහා වංශය

2.2.2 පුවත්පත්

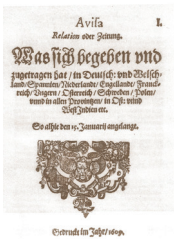
‘මහජනතාව උනන්දුවක් දක්වන පුවත්තී, වෙළෙඳ දැන්වීම්, සාහිත්‍ය සම්බන්ධ කරුණු හා අනෙකුත් අංග ඇතුළත්ව දිනපතා හෝ සතිපතා පළ කරන මුද්‍රිත ස්වරූපය’ පුවත්පත බව ඔක්ස්ෆර්ඩ් ශබ්ද කෝෂය අර්ථ දක්වා ඇත. ශ්‍රී ලංකා පුවත්පත් මණ්ඩල පනතෙහි නිර්වචනය අනුව ‘පොදු පුවත්, ආරංචි හෝ සිදුවීම් ඇතුළත් කොට මුද්‍රණය කරනු ලබන හෝ පළ කරනු ලබන දෙය’ පුවත්පතක් බව හඳුනාගත හැකිය. පුවත්පත් යනු ‘පුවත්තී අඩංගු පත්‍රිකා’ යන්න සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයයි.

මුද්‍රිත මාධ්‍ය ස්වරූප අතර පුවත්පත වැදගත් වන්නේ එය ප්‍රබල ජන මාධ්‍යයක් වන බැවිනි. ඒ අනුව පුවත්පතක සුවිශේෂී ලක්ෂණ වන්නේ සිය අන්තර්ගත ආකෘති මඟින් කාලීන, පාඨකයාට සමීප හා අදාළ වූ, උණුසුම් තොරතුරු ලබාදීමයි. මෙවැනි තොරතුරු පුවත්තී, විශේෂාංග, තීරු ලිපි, කාටූන්, ඡායාරූප යනාදී ආකෘති මඟින් ඉදිරිපත් කළ හැකිය. මෙම ආකෘති නිර්මාණශීලීව හා හරවත්ව භාවිත කිරීමෙන් පාඨකයා කරා සාර්ථක ව තොරතුරු සන්නිවේදනය කළ හැකිය. පුවත්තීයක කාලීනබව සැලකෙමින් විශැකී යන බැවින් නිරන්තරව නැවුම් පුවත්තී ඇතුළත් කරමින් පුවත්පත් සකස් කළ යුතු වීම මාධ්‍යවේදීන්ට අභියෝගයක් බවට පත් වේ. කඩිනමින් පුවත්තී රැස් කිරීම හා ඉදිරිපත් කිරීම තුළ කාලීනබව ආරක්ෂා වේ.

පුවත්පත්වල පළ වන ලිපි, ගොනු ලෙස සකසා මාධ්‍ය ආයතන, පුස්තකාල, ලේඛනාරක්ෂණ ආයතනයන්හි ගබඩා කර තිබෙනු දැකගත හැකි වේ. මෙවැනි පුවත් ලිපි ගොනු ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණ සඳහා ඉවහල් කොට ගැනේ.

පුරාතන යුගයේ රෝමයේ Acta Diurna රාජ්‍ය නිවේදන නූතන පුවත්පත්වල ඓතිහාසික ආරම්භය විය. පසු කාලීනව බටහිර රටවල සිදු වූ මුද්‍රණ ශිල්පයේ ව්‍යාප්තිය පදනම් කරගනිමින් පුවත්තී පත්‍ර මුද්‍රණය සංවර්ධනය විය. ජර්මනියේ ‘Avrizo Relation Oder Zeitung’ එංගලන්තයේ ‘Weekly News’ ප්‍රංශයේ ‘La Gasette’ අමෙරිකාවේ ‘Publick Occurrences both forreign and domestick’ එවැනි පුවත්පත්ය. මුල් කාලයේ එංගලන්තය, අමෙරිකාව වැනි රටවල් විසින් පුවත්පත් මුද්‍රණයේ දී වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලද්දේ වෙළඳුන් හා නාගරිකයන්ගේ අවශ්‍යතා කෙරෙහිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම ඉංග්‍රීසි පුවත්පත ‘කලම්බු ජර්නල්’ (1832) ය. පළමු සිංහල පුවත්පත ‘ලංකාලෝකය’ (1860) වන අතර ලියාපදිංචි කළ පළමු සිංහල පුවත්පත ‘ලක්මණ පහන’ (1862) යි. ශ්‍රී ලාංකික ප්‍රථම දෙමළ පුවත්පත ‘උදායි තාරකායි’ (1864) ය.

2.13 රූපය - ඇවිරිසෝ රිලේෂන් ඔඩර් ස්ට්‍රිට්ස්

2.14 රූපය - කලම්බු ජර්නල්

2.15 රූපය - දිනමිණ

2.2.3 සඟරා

සඟරාවක් යනු යම් ක්ෂේත්‍රයක් අරමුණු කරගෙන හෝ යම් පාඨක පිරිසක් ඉලක්ක කර ගෙන නිශ්චිත කාලසීමාවල දී පළ වන, කෙටි ලිපි සහ රූප සටහන් සහිත ප්‍රකාශනයකි. සඟරා 'වාර ප්‍රකාශන' නමින් ද හැඳින්වේ. සඟරා පළ කිරීම මාසික, ද්විමාසික, ත්‍රෛමාසික, අර්ධවාර්ෂික හා වාර්ෂික ලෙස සිදු කළ හැකිය. එමෙන්ම විද්‍යාව, කලාව, කෘෂිකර්මය, වාණිජ්‍යය, සමාජය, ආර්ථිකය, දේශපාලන, ගෘහ විද්‍යාව, සංස්කෘතිය, ආගම, විනෝදාංශ, ක්‍රීඩා හා අධ්‍යාපන යනාදී ඕනෑම තේමාවක් ඔස්සේ සඟරා පළ කරනු දක්නට ලැබේ. එමෙන්ම එකම සඟරාවක විවිධ තේමා හා විෂයයන්ට අදාළ ලිපි අන්තර්ගත වීමේ හැකියාව ද පවතී.

යම් සඟරාවකට ලිපි ලබා ගැනීම, තෝරා ගැනීම, අනුමැතිය ලබා ගැනීම, සංස්කරණය හා පළ කිරීමට අදාළ සියලු ම කටයුතු සංස්කාරක මණ්ඩලයක් මගින් සිදු කිරීම සාමාන්‍ය ක්‍රියා පිළිවෙතයි. එසේ ම පුවත්පත් මාධ්‍ය ආයතන විසින් ම සඟරා පළ කරනු ලැබීම ද සුලභ කරුණකි.

සඟරා ලිපි, පර්යේෂණාත්මක දත්ත හා වටිනා තොරතුරුවලින් යුතුය. ඓතිහාසික තොරතුරු, සංකල්ප විග්‍රහ කිරීම්, විවිධ අර්ථකථන, දෘෂ්ටිකෝණ, මතවාද එහි අන්තර්ගත වේ. මේ අනුව පුවත්පත්වලට සාපේක්ෂව සඟරා ලිපි දිගු කාලයක් සුරැකිව ගබඩා කරගනිමින් දැනුම ලබාගත හැකි වීම සුවිශේෂ ලක්ෂණයකි.

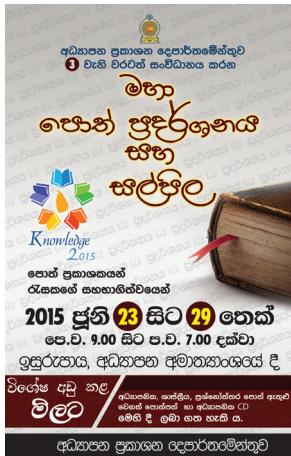
ලොවපුරා සඟරා පළ කිරීම ඇරඹී ඇත්තේ 17වන ශතවර්ෂයේ මැද භාගයේ දී පමණය. මුල්කාලයේ එංගලන්තයේ මුද්‍රණය වූ සඟරා සාහිත්‍යමය පළ කිරීම් විය. ප්‍රංශ විප්ලවය අවධියේ ධනවාදී ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සඟරා මුද්‍රණය වී ඇති බැව් සනාථ වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු සිංහල සඟරාව වූ 'මාසික තැග්ග' ක්‍රිස්තියානි ආගම ඇගයීමේ පරමාර්ථයෙන් බිහි වූවකි.

2.16 රූපය - ලොව ජනප්‍රියතම සඟරා කිහිපයක්

2.2.4 පෝස්ටර්

2.17 රූපය - පෝස්ටරයක්

මුල්කාලීනව අතින් ඇඳීමෙන් පමණක් ම පෝස්ටර් නිම කළ ද වර්තමානය වන විට උත්කල, සමකල, තිර, ඩිජිටල් ආදී මුද්‍රණ ශිල්ප ක්‍රම අනුව පෝස්ටර් නිර්මාණය වඩා ජනප්‍රිය වී ඇත. යොදා ගන්නා මුද්‍රණ ක්‍රම හා ද්‍රව්‍ය අනුව ඒ සඳහා දැරිය යුතු පිරිවැය ද වෙනස් වේ.

නියමිත හා සුදුසු ස්ථානවල පමණක් පෝස්ටර් ඇලවීමෙන් පරිසර හානි මෙන්ම වෙනත් ගැටලුවලින් මිදීමේ හැකියාව ලැබේ. එසේ ම විවිධ උත්සව හා ප්‍රචාරණ කටයුතු සිදු වන තරගකාරී කාලසීමාවල දී සඳාචාරාත්මක ලෙස පෝස්ටර් භාවිතය තුළින් සිදු විය හැකි විවිධ ගැටුම් අවම කරගත හැකි වේ.

2.2.5 අත්පත්‍රිකා

2.18 රූපය - අත්පත්‍රිකාවක්

අත්පත්‍රිකාවක් යනු, යම්කිසි තොරතුරක් පිළිබඳ මහජනතාව වෙත ඍජුව දැනුම්දීම සඳහා අතින් අත බෙදා හරින මුද්‍රිත පත්‍රිකා විශේෂයක් වේ. වෙන්දේසියක්, රැස්වීමක්, උත්සවයක්, විවෘත කිරීමක් වැනි දේ පිළිබඳ අන් අයට ඍජු ලෙස දැනුම්දීම පිණිස අත්පත්‍රිකා යොදාගත හැකිය. ජනතාව බහුලව ගැවසෙන පන්සල්, සතිපොළ, නගර මධ්‍යය ආදී ස්ථානවල දී නොමිලේ ම අත්පත්‍රිකා බෙදා හැරීම සිදු කෙරේ. පුවත්පත් හරහා අත්පත්‍රිකා බෙදීම සිදු කරන අවස්ථා ද දැකගත හැකිය. අත්පත්‍රිකාවක් මගින් අවශ්‍ය කරුණු ඉතා කෙටියෙන්, සරලව, සිත් ඇදගන්නා සුළු භාෂාවකින් ඉදිරිපත් කරන තරමට ඒ සඳහා වන ආකර්ෂණය වැඩි වේ. පරිගණක ප්‍රයෝග ද මේ සඳහා යොදාගත හැකිය.

2.3 පුවත්පත් අන්තර්ගතය හඳුනා ගැනීම

මහජනතාවට තොරතුරු ලබා දීමේ ක්‍රියාවලියෙහි පුවත්පතට හිමිවන්නේ ප්‍රමුඛ ස්ථානයකි. වාණිජ තොරතුරු, භාණ්ඩ මිල ගණන්, භාණ්ඩ සංසරණ විධි වැනි තේමා මුල්කාලීන පුවත්පත් මගින් වාර්තා කෙරිණි. එහෙත්, ප්‍රංශ විප්ලවය සමයේ බිහි වූ ඇතැම් පුවත්පත් දේශපාලනික පුවත් වාර්තා කිරීම සුවිශේෂී අවස්ථාවකි. මෙලෙස කල්යාණ ම පුවත්පත සතු විවිධ ශක්‍යතා අවබෝධ කරගත් පිරිස් හා ආයතන එහි ගමන් මඟ තීරණය කිරීමෙහි ලා තීරණාත්මක බලවේග බවට පත් වූහ. විශේෂයෙන් ම මුද්‍රණ තාක්ෂණයේ සංවර්ධනය පුවත්පත් කලාවේ විකාශනය සඳහා සෘජු බලපෑමක් සිදු කරන ලදී.

ගුවන්විදුලිය, රූපවාහිනිය වැනි විද්‍යුත් මාධ්‍යයන්හි ආගමනය මෙන්ම අන්තර්ජාලය වැනි නව මාධ්‍යයන්ගේ එළැඹීම පවා මුද්‍රිත පුවත්පතේ ජනප්‍රසාදය අඩුවීමට හේතු වූයේ නැත. සිදු වූයේ ජන මාධ්‍ය ඒකීය පද්ධතියක් ලෙස දියුණු වීම ම පමණි.

පුවත්පත ගුරුවරයකුගේ භූමිකාව ඉටු කරමින් අධ්‍යාපන කාර්යයෙහි නිරත වන අයුරු පැහැදිලිව ම දැකගත හැකිය. විටෙක එය අනාරක්ෂිතබව, අවදානම පිළිබඳ ඔබට ඉඟි කරමින් සමාජ ආරක්ෂණ කාර්යභාරය ද ඉටු කරයි. ස්වාභාවික පරිසරය පවා අවදානම් සහගත නම් ඒ පිළිබඳ තොරතුරු හා උපදේශන සේවා ලබා දෙයි. විටෙක පුවත්පත ජන මාධ්‍යයක් ලෙස තමා සතු බලය අනුව සමාජ මතවාදය නිර්මාණයෙහි පෙරමුණ ගනී. සමාජය තුළ විනිශ්චයකරුවකුගේ භූමිකාව ඉටුකරමින් ඔබට නීතියේ රැකවරණය ද සලසයි. පුවත්තෙහි අන්තර්ගත මෙම ගුණාංග හා ශක්‍යතා නිසි ලෙස හඳුනා ගන්නේ නම් එහි ඵලදායිතාව වැඩිය. එය පුවත්තෙහි අරමුණු හා පරමාර්ථ මෙන්ම ගතිලක්ෂණ හඳුනා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ද වැදගත් වේ.

2.3.1. පුවත්පත් වර්ගීකරණ

පුවත්පත බහුජන මාධ්‍යයකි. පුරාතන, මෙන්ම නූතන යුගයේ දී පවා එය සතු අනන්‍යතාව රැකගැනීමට සමත් වී ඇත්තේ සැමවිට ම කාලීන සමාජ අවශ්‍යතා ඉන් පිළිබිඹු කරන බැවිනි. ඒ අනුව පුවත්පත නම්‍යශීලී මාධ්‍යයකි. විවිධ සමාජ අවධි, ආර්ථික හා දේශපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ, තාක්ෂණික යුග අනුව හැඩගැසෙන්නට පුවත්පත සතු හැකියාව අතිමහත්ය. එවැනි පසුබිමක දී පුවත්පත් විවිධ ආකාරයෙන් වර්ග කරනු ලැබේ. පහත දැක්වෙන්නේ එවැනි කීපයකි.

- (අ) ප්‍රමාණය (Size)
- (ආ) පළ වන වාරය (Term)
- (ඇ) කේන්ද්‍රීය විෂය (Subject)
- (ඈ) භාවිත කරන පාඨකයා (Reader)

(අ) ප්‍රමාණය (Size)

පුවත්තෙහි විවිධ ගුණාංග හා සමාජීය අවශ්‍යතාව පදනම් කරගෙන ඒවායෙහි ප්‍රමාණය තීරණය කරනු ලැබේ. සුලභව භාවිත කරන එවැනි ප්‍රමාණ දෙවර්ගයක් පහත දක්වා ඇත.

- (i) බ්‍රොඩ්ෂීට් (Broadsheet)
- (ii) ටැබ්ලොයිඩ් (Tabloid)

(i) බ්‍රොඩ්ෂීට් පුවත්පත් (Broadsheet)

2.19 රූපය - සිළුමිණ - බ්‍රොඩ්ෂීට් පුවත්පත

පළල් පිටු සහිත පුවත්පත් බ්‍රොඩ්ෂීට් පුවත්පත් නමින් හැඳින්වේ. මෙය සාම්ප්‍රදායික පුවත්පත් ප්‍රමාණයයි. ජාතික මට්ටමේ ප්‍රවෘත්ති පළ වන උසස් ප්‍රමිතියේ ජන සන්නිවේදන ක්‍රියාකාරකම් අන්තර්ගත වූ පුවත්පත් මෙම ප්‍රමාණයෙන් මුද්‍රණය කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ දිනපතා හා සති අන්තයේ පළ වන ඉංග්‍රීසි, දෙමළ, සිංහල ජාතික පුවත්පත් සියල්ල ම පාහේ බ්‍රොඩ්ෂීට් පුවත්පත් බව පිළිගැනේ.

(ii) ටැබ්ලොයිඩ් පුවත්පත් (Tabloid)

2.20 රූපය - විදුසර - ටැබ්ලොයිඩ් පුවත්පත

බ්‍රොඩ්ෂීට් පුවත්පතක පිටුවකින් හරි අඩක විශාලත්වයෙන් යුත් පුවත්පත් ටැබ්ලොයිඩ් පුවත්පත් ලෙස හැඳින්වේ. කුඩා පිටු සහිත පුවත්පත් යන්න ද මින් හැඟවේ. ඡායාරූප වැඩි ප්‍රමාණයක් අන්තර්ගත කරන, රසවින්දනය හා කලා නිර්මාණ, මාදු සංවේදී හා විනෝදාත්මක, ත්‍රාසජනක තොරතුරු, අපරාධ වාර්තා පළ කිරීම මෙවැනි පුවත්පත්වල ලක්ෂණ වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තා, ළමා, යොවුන් පුවත්පත් රැසක් ම පළවන්නේ ටැබ්ලොයිඩ් ආකෘතියෙනි. එසේ ම සතිඅන්ත ජාතික පුවත්පත් සමග ටැබ්ලොයිඩ් අතිරේක කීපයක් ම එකවර බෙදාහැරීමට ද පුවත්පත් ආයතන කටයුතු කරනු දැකිය හැකිය. ටැබ්ලොයිඩ් පුවත්පත්වල පවතින සරල හා ආකර්ෂණීය ආකෘති හේතුවෙන් ම ඊට වැඩි පාඨක ප්‍රතිචාර හිමිවනු දැකිය හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ රජයට කොටස් හිමි ප්‍රධාන ම පුවත්පත් මාධ්‍ය ආයතනය වන සීමාසහිත එක්සත් ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර සමාගම සිය ජාතික පුවත්පත් සියල්ල බ්‍රොඩ්ෂීට් ප්‍රමාණයෙන් සකස් කරයි. 'ඉල් ඩිමයි' ලෙස මාධ්‍යවේදීන් විසින් මේවා හඳුන්වනු ලැබේ. සරසවිය, තරුණ, මිහිර, බුදුසරණ, සුබසෙන, විදුසර වැනි පුවත්පත් ටැබ්ලොයිඩ් ප්‍රමාණයෙන් මුද්‍රණය කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුවත්පත් සඳහා බහුලව යොදා ගන්නේ එකී ආකෘති දෙක බව පෙනී යයි. කෙසේ වුව ද 1980න් පසු යුගයේ පළ කළ යොවුන් හා චිත්‍රකතා පුවත්පත් ටැබ්ලොයිඩ් භාග ප්‍රමාණයෙන් ද යුතු විය.

මේ හැර බර්ලිනර් (Berliner), කොම්පැක්ට් (Compact) යනාදී පුවත්පත් ප්‍රමාණ ද ලෝකයේ ඇතැම් රටවල විශේෂයෙන් ම යුරෝපාකරයේ මේ වන විටත් භාවිත කෙරේ.

බ්‍රෝඩ්ජීට් පුවත්පත	ටැබ්ලොයිඩ් පුවත්පත
<ul style="list-style-type: none"> □ පළල් පිටු සහිත පුවත්පත්ය □ ජාතික හා අන්තර්ජාතික තේමාවලින් යුක්තය □ උසස් මට්ටමේ ජන සන්නිවේදන ක්‍රියාකාරකම්වලින් යුක්තය □ නිශ්චිත හා විධිමත් ආකෘති සහිතය 	<ul style="list-style-type: none"> □ පළල් පිටුවලින් හරි අඩක පුවත්පත්ය □ සරල තේමාවන්ගෙන් යුක්තය □ මෘදු, සංවේදී, විනෝදාත්මක හා ක්‍රාසජනක විශේෂාංගවලින් යුක්තය □ ආකර්ෂණීය හා සරල ආකෘතිවලින් යුක්තය

(ආ) වාරය (Term)

යම් පුවත්පතක් පළ වන්නේ නිශ්චිත කාලසීමාවකට අනුව ද එය පුවත්පත පළ කෙරෙන වාරය ලෙස හැඳින්වේ. ඕනෑම පුවත්පතකට නිශ්චිත වූ මුද්‍රණ වාරයක් පවතී. එනම්,

- දිනපතා උදෑසන
- දිනපතා සවස
- සති අන්ත
- සතිපතා හෝ සතිමැද
- දෙසති
- මාසික
- වාර්ෂික යනාදී වශයෙනි

(ඇ) විෂය (Subject)

මුල්කාලීනව ආගමික, ආර්ථික හා දේශපාලනික විෂය ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ පුවත්පත් ලෝකය පුරා බිහි විය. ශ්‍රී ලංකාවේ මුල්කාලීනව පළ වූ බොහෝ පුවත්පත් ක්‍රිස්තියානි ආගම ප්‍රචලිත කිරීමේ අරමුණින් පළ කළ ඒවාය. ඥානාර්ථ ප්‍රදීපය එවැන්නකි. පසුව බෞද්ධ දර්ශනය මුල්කරගත් පුවත්පත් ද මෙරට පළ විය. නිදහස් ව්‍යාපාර අවධියේ ජාතික හැඟීම් කුළුගැන්වෙන, ජාත්‍යාලය පතුරුවන පුවත්පත් පළ විය. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම දේශපාලන පක්ෂය වූ ලංකා සමසමාජ පක්ෂය හා අනතුරුව ආරම්භ කරන ලද සෑම දේශපාලන පක්ෂයකට ම සම්බන්ධ පුවත්පත් ද බිහි වී ඇති බැව් පෙනේ. ඇතැම් පුවත්පත්, ලේඛකයන්, විචාරකයන්, කවියන් සහ භාෂා විශාරදයන් බිහි කිරීමට ද මඟ පෙන්වීය. ඒවා සංස්කෘතික හා භාෂා විෂය සම්බන්ධ පුවත්පත් යටතට ගැනේ.

ජන මාධ්‍යවල මූලික අරමුණක් වන්නේ අධ්‍යාපනික කාර්යයයි. හුදෙක් අධ්‍යාපනික කාර්යයේ පමණක් ම නියුතු පුවත්පත් ද දක්නට ලැබේ. එවැනි පුවත්පත් මඟින් විද්‍යාව, ගණිතය, වාණිජ්‍යය, භූගෝල විද්‍යාව, සෞඛ්‍යය, සෞන්දර්ය ආදී පාසල් විෂය මාලා ආවරණය කරන ලිපි පළ කෙරේ. ඇතැම් විට පහ ශ්‍රේණිය ශිෂ්‍යත්ව, අ.පො.ස. (සා/පෙ), (උ/පෙ) ආදී කඩඉම් විභාග හා තරග විභාග ද ඉලක්ක කරගනී.

ක්‍රීඩාව, දේශීය මෙන්ම ජාත්‍යන්තරව ද ජනප්‍රියත්වයට පත් වූ ක්ෂේත්‍රයකි. ක්‍රීඩාව මඟින් සාමය, සමගිය, සහෝදරත්වය, සහජීවනය එක්කරන කරයි. මුළු මහත් ලෝකය ම ක්‍රීඩා අංශය කෙරෙහි මෙතරම් අවධානයක් දක්වන්නේ එබැවිනි. එය සැලකිල්ලට ගනිමින් ක්‍රීඩා විෂයට අදාළ පුවත්පත් ද මුද්‍රණය වනු දක්නට ලැබේ.

ටෙලිනාට්‍ය, සිනමාව, වේදිකාව, ඡායාරූප, සිතුවම් ආදිය ඇසුරෙන් ප්‍රවෘත්ති සම්පාදනය කෙරෙහි ද පුවත්පත් ස්වකීය අවධානය යොමු කරයි. ඒ අනුව එම කලාවන්ගේ අභිවෘද්ධිය සඳහා එම විෂයට අදාළ පුවත්පත්වලින් ලැබෙන්නේ අනගි සහායකි.

ඉතා සරල විනෝදාස්වාදයෙන් අනුන ක්ෂේත්‍ර ආවරණය කිරීම අරඹයා මුද්‍රණය වන පුවත්පත් බොහෝ පවතී. විශේෂයෙන් ම සමාජයේ ආකර්ෂණය දිනාගත් වර්තන හා බැඳුණු නොයෙක් තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම මෙවැනි පුවත්පත්වලින් සිදු වේ. මෙහි දී ඔවුන්ගේ පෞද්ගලිකත්වය අනවශ්‍ය ලෙස අනාවරණය වීම හේතුවෙන් විවිධ ගැටලු පවා උද්ගත විය හැකිය. මීට අමතරව නවීන ගෘහභාණ්ඩ, ගෘහ අලංකරණ, අත්කම්, විනෝදාංශ, විවිධ අලේපන වැනි දෑ පිළිබඳව ද මෙවැනි පුවත්පත් මඟින් වාර්තා කරයි.

පවුල් දිවියේ සුරක්ෂිතභාවය තහවුරු කරන ආකාරයේ කාන්තා පුවත්පත් ද ගෘහණියන් අතර ඉතා ජනප්‍රියය.

සිතුවම් මඟින් කතා කීමේ 'චිත්‍රකතා පුවත්පත්' දැනට දශක 3-4කට පෙර ශ්‍රී ලංකාවෙහි ජනප්‍රිය වී පැවතිණි. මෙහි දී චිත්‍ර මඟින් වර්තන හා අදාළ පරිසරය නිර්මාණය කරමින් කතා රචනා කිරීම සිදු විය. ටෙලිනාට්‍යයක් නැරඹීම හා සමාන චින්දනයක් මෙමඟින් ලබා දීම විශේෂත්වයකි.

ජ්‍යෝතිෂ විෂය ධාරාවේ පුවත්පත් ද මෙරට ජනප්‍රියත්වයක් අත්පත් කරගෙන තිබෙන බැව් පෙනේ.

(අූ) පාඨකයා (Reader)

විවිධ පාඨක කණ්ඩායම් ඉලක්ක කර ගනිමින් මුද්‍රණය වන පුවත්පත් ද පවතී. මෙම පුවත්පත් හැඳින්වෙන්නේ ම එම පාඨක කණ්ඩායමේ නමිනි. කාන්තා පුවත්පත්, ළමා පුවත්පත්, යොවුන් පුවත්පත්, කම්කරු පුවත්පත් යනු එලෙස පාඨකයා අනුව වර්ගීකරණය වූ ඒවායි.

වාර්තා කෙරෙන මාතෘකා			
කාන්තා පුවත්පත්	ළමා පුවත්පත්	යොවුන් පුවත්පත් (ස්ත්‍රී/පුරුෂ)	කම්කරු පුවත්පත්
ඉවුම්පිහුම් මැහුම්ගෙතුම්/අත්කම් කාන්තා අයිතිවාසිකම් පවුල් දිවියේ ගැටලු දූදරු සෞඛ්‍යය නිවසේ ආර්ථිකය ගෙවන්නේ අසිරිය සුරතල් සතුන්	චිත්‍ර ඇඳීම පාට කිරීම විවිධ පාඩම් ආදර්ශ කතා භාෂා දැනුම විනෝදාංශ ක්‍රීඩා ප්‍රභේලිකා	නවකතා කෙටිකතා සඳැස් නිසඳැස් යොවුන් ගැටලු යොවුන් හැඟීම් යොවුන් අභියෝග යොවුන් නිර්මාණ	කම්කරු නීති කම්කරු ගැටලු කම්කරු නඩු විභාග කම්කරු ප්‍රඥප්ති මානව හිමිකම් කම්කරු අයිතිවාසිකම් ආයතනික දූෂණ වැඩබිම් තුළ හැසිරීම්
.....
.....
.....
.....

පාඨකයා වෙනුවෙන් ම මුද්‍රණය වන පුවත්පත් ඒ ඒ පාඨක කණ්ඩායම් අතර අතිශය ජනප්‍රියත්වයට පත්වේ. මේ හේතුවෙන් ම අදාළ පුවත්පත් විසින් විවිධ දිනුම් ඇදීම්, අවුරුදු උලෙල, පුණ්‍ය උත්සව, වැඩමුළු, දීපව්‍යාප්ත කරගාවලි, වෛද්‍ය සායන ආදිය සංවිධානය කරනු ලැබේ. එය අදාළ පාඨක පිරිස නිශ්චිතව රඳවා ගැනීම සඳහා උපක්‍රමයක් බවට පත් වී ඇත.

පාඨකයා අනුව පුවත්පත් පළ කිරීමේ විශේෂතා

- මිල දී ගන්නා පුද්ගලයා තුළ තම පාඨකත්වය පිළිබඳ හැඟීමක් ඇති වීම.
- අදාළ පණිවිඩය සුදුසු පාඨකයා වෙත ම ලැබීම.
- පුවත්පත සඳහා නිශ්චිත පාඨක සමාජයක් ඇති වීම.
- පුවත්පත ආශ්‍රිතව වෙනත් වැඩසටහන් ද ක්‍රියාත්මක වීම (ව්‍යාපෘති, ප්‍රදර්ශන, වැඩමුළු).
- විශේෂ සමාජීය අවශ්‍යතා සඳහා පහසුවෙන් යොදාගත හැකි වීම. (උදා: ඩෙංගු මර්දන ව්‍යාපාරය, යොවුන් විශේ ගැටලු විසඳීම, නව කම්කරු නීති ප්‍රතිසංස්කරණ)

2.3.2 පුවත්පත් අන්තර්ගතය

පුවත්පත් අන්තර්ගතය යනු කුමක් ද?

පුවත්පතක අඩංගු වන තොරතුරු පුවත්පත් අන්තර්ගතය යනුවෙන් හැඳින්වේ. මෙම තොරතුරු පහත ආකෘති ඔස්සේ පුවත්පතෙහි පෙළ ගස්වා ඇත.

- ප්‍රවෘත්ති
- සංස්කාරක වැකිය
- විශේෂාංග (විවාර/ වාර්තා/ සංවාද)
- කාටූන්
- තීරු ලිපි
- ඡායාරූප වාර්තා
- වෙළඳ දැන්වීම්

පුවත්පත්වල ස්වභාවය, හැඩතල, ස්වරූපය පිළිබඳ යමෙක් විමසා බලන්නේ නම් ඉහත ආකෘති එකින් එක මැනවින් පරිශීලනය කළ යුතුය. පුවත්පත හඳුනාගත හැක්කේ එම අන්තර්ගතය නිසි ලෙස විමර්ශනය කිරීමෙන් පමණි.

□ **ප්‍රවෘත්ති**

‘කාලීන වූත්, නැවුම් වූත්, කැපීපෙනෙන්නා වූත්, පොදු ජනතාවට අදාළ හා සමීප ජන මාධ්‍ය මඟින් වාර්තා කළ හැකි, බලපෑම් සහගත තොරතුරු’ ප්‍රවෘත්ති යනුවෙන් සැලකිය හැකිය. සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන, ගවේෂණාත්මක යනාදී ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ සකස් කළ ප්‍රවෘත්ති ආකෘති පවතී. පුවත්පත්වල පළ වන බොහෝ ලිපි ප්‍රවෘත්තිමය වටිනාකමින් යුතු ය. පුවත්පතක ප්‍රමුඛ ම ප්‍රවෘත්තිය ප්‍රධාන සිරස්තලය යටතේ පළ වේ. පළමු පිටුවේ කැපීපෙනෙන ස්ථානයක එය පළ කෙරේ. එය ‘ලිඩ් නිවුස්’ ලෙස ද භාවිතයේ පවතී. අනෙකුත් ප්‍රවෘත්ති විවිධ සිරස්තල යටතේ පුවත්පතේ විවිධ පිටුවල පළ වේ.

□ සංස්කාරක වැකිය

කර්තෘ මණ්ඩලයක ප්‍රධාන කර්තෘවරයා පුවත්පත අරඹයා ලියන සටහන මේ ආකාරයෙන් හැඳින්වේ. මෙය පුවත්පත් සමාජයෙහි කතු වැකිය නමින් ද හැඳින්වේ. මෙහි දී ප්‍රකාශ වන මතය ප්‍රධාන කර්තෘගේ පෞද්ගලික අදහස නොවන අතර එමඟින් පුවත්පතේ හිමිකරුගේ අරමුණු, දේශපාලන අරමුණු, වාණිජ අරමුණු සහ සමාජය පිළිබඳ සමස්ත කර්තෘ මණ්ඩලය ම දරන මතය විදහා දැක්වේ. පුවත්පතෙහි රිද්මය කතුවැකිය ඔස්සේ හඳුනාගත හැකිය. පුවත්පත් කලාවේදීත් විසින් මෙම පිටුව හඳුන්වනු ලබන්නේ 'වැකි පිටුව' නමිනි.

□ විශේෂාංග (විචාර/ වාර්තා/ සංවාද) ලිපි

විශේෂාංග ලිපි රචකයා සතුව පුවත් ඉව, අසාමාන්‍ය හා සුවිශේෂ තොරතුරු ග්‍රහණය කර ගැනීමේ හැකියාව, නිර්මාණශීලී ආකෘති යොදමින් එම තොරතුරු රචනා කිරීමේ හැකියාව පැවතිය යුතුය. එනම් තමා විසින් ග්‍රහණය කරගනු ලැබූ දේ ග්‍රාහකයාට ඉතා සුදුසු ම ආකාරයට සන්නිවේදනය කිරීමට යොදා ගන්නා විධික්‍රම යන්නයි. මේ හේතුවෙන් විශේෂාංග ලිපිවල සංවාද, දෙබස්, කවිපන්ති, උද්ධෘත පාඨ, වර්ණනා, විචාරයන්, යෝජනා යනාදී ආකෘති ඇතුළත් වීමට හැකිය. ඒ ඒ රචකයාගේ නිර්මාණශීලිත්වය අනුව යොදා ගන්නා ආකෘතිය තීරණය වේ. කෙනෙක් කාව්‍යමය භාෂාවක් යොදාගන්නා අතර තව අයෙක් සෘජු හා දැඩි ප්‍රකාශ සහිතව විශේෂාංගය පෙළගැස්විය හැකිය. කෙසේ වුව ද විශේෂාංග රචකයා විසින් භාෂා භාවිතය හා වදන් හැසිරවීම මනා සංයමයෙන් යුක්තව, ආකර්ෂණීය ලෙසින් සිදු කළ යුතු වන්නේ විවේකීව කියවා රසවිඳිය හැකි ගුණාංග එහි ගැබ්විය යුතු බැවිනි. මෙවැනි විශේෂාංගවල පවා ප්‍රවෘත්තිමය අගයක් ද අන්තර්ගත වේ.

□ කාටුන්

කාටුන් මඟින් භාසාය, උපභාසය සමග එක් වූ වැදගත් තොරතුරු නිර්මාණශීලීව පාඨකයා වෙත ලබා දීම සිදු කෙරේ. කාටුන් සඳහා බොහෝ විට යොදා ගන්නේ කාලීන වැදගත් සිදුවීම් හෝ ඊට පෙර දිනයේ රට තුළ කතාබහට ලක්වුණු වැදගත් ම ප්‍රවෘත්තිය වේ. විවිධ වර්ත, ස්ථාන සඳහා සංකේතාත්මක රූප යොදා ගනිමින් කාටුන් නිර්මාණය සිදු කෙරේ. එම සංකේත රූප මඟින් අදාළ වර්තය හඳුනා ගැනීමට පාඨකයාට හැකියාව ලැබේ. කාටුන් යනු උපභාසය නිර්මාණශීලීව යොදා ගනිමින් සමාජ විවරණයක නිරත වන ආකෘතියකි.

□ තීරු ලිපි

තීරු ලිපි ද තොරතුරු ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා යොදාගත හැකි නිර්මාණශීලී පුවත්පත් ආකෘතියකි. මුල්කාලීන පුවත්පත්වල හිස් වූ ස්ථාන පිරවීම සඳහා තීරු ලිපි යොදා ගැනිණි. ඒ අනුව ප්‍රවෘත්ති හා විශේෂාංග යනාදිය පිටුවලට ඇතුළත් කිරීමෙන් පසු ඉතිරි වන කුඩා තීරුවලට ගැළපෙන ලෙස තීරු ලිපි ලිවීම සිදු කෙරිණි. කාලානුරූපීව තීරු ලිපියක් මඟින් තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීමේ ප්‍රබලත්වය වටහාගත් පුවත්පත් කර්තෘ මණ්ඩල විසින් තීරු ලිපි කලාව සංවර්ධනය කරන ලදී. මේ වන විට එය වෙනම විශේෂාංග ආකෘතියක් බවට පත්ව ඇත. ඒ අනුව බොහෝ පුවත්පත්වල අනිවාර්ය ඉඩක් තීරු ලිපි සඳහා වෙන් කර දී ඇත.

වර්තමානයේ වෘත්තීය මාධ්‍යකරණයෙහි අත්දැකීම් බහුල හා නව සමාජ දැක්මකින් යුත් නිර්මාණශීලී ලේඛකයන් තීරු ලිපි රචකයන් ලෙස කටයුතු කරනු දැකගත හැකිය.

□ ඡායාරූප වාර්තා

වචන දහසකින් කිව නොහැකි දේ එක ඡායාරූපයකින් පළ කළ හැකිය. ප්‍රවෘත්ති හෝ විශේෂාංග සමග ඡායාරූප යෙදූ විට තොරතුරුවල අර්ථය වැඩි වේ. ඇතැම් පුවත්පත්, පෙළ (Text) නොයොදා ඡායාරූප පමණක් ම පළ කළ ද පණිවිඩය අවබෝධ කර ගැනීමට අපහසුතාවයක් නැත.

□ වෙළෙඳ දැන්වීම්

පුවත්පත් ආයතන විසින් ලාභ ලැබීමේ චේතනාවෙන් වෙළඳ දැන්වීම් පළ කරනු ලැබේ. මෙම ආයතනවල සේවක පඩිනඩි, දෛනික පිරිවැය, අලුත්වැඩියා හා නඩත්තු වැනි බොහෝ වියදම් පියවනු ලබන්නේ වෙළඳ දැන්වීම් මඟින් උපයාගනු ලබන ආදායමෙනි. ඇතැම් පුවත්පත් වාණිජ අරමුණු වෙනුවෙන් වැඩි අවධානයක් යොමු කරමින් වෙළඳ දැන්වීම් සඳහා වැඩි ඉඩක් වෙන් කරයි. මෙහි දී අනෙකුත් අන්තර්ගත ආකෘති සාරාංශ කිරීමට, අඩු කිරීමට හෝ ඉවත් කිරීමට සිදු වේ. එය පුවත්පත් අන්තර්ගතයේ ගුණාත්මකභාවයට බලපෑම් ඇතිකිරීමට හේතු වේ.

2.3.3 පුවත්පත් අන්තර්ගතයේ විශේෂතා හඳුනා ගැනීම

කාලානුරූපීව අන්තර්ගතය වෙනස් වේ

ලෝකයේ බොහෝ රටවල් සේ ම ශ්‍රී ලංකාවේ පුවත්පත් ද කාලානුරූපීව සිය අන්තර්ගතය පෙළගස්වයි. ආගමික හා ජාතික වැදගත්කමින් යුත් උත්සව අවස්ථාවන්හි දී පමණක් නොව මැතිවරණ ව්‍යාපාර වැනි සමාජීය සිදුවීම්වලට අදාළ කාලසීමා වෙනුවෙන් ද අන්තර්ගතය කැප කිරීමට පුවත්පත් ආයතන පෙළඹේ. එපමණක් නොව ස්වභාවික ආපදා අවස්ථාවන්හි දී පවා පුවත්පත් කාලානුරූපීව වාර්තා කිරීම හා විමර්ශනය කිරීම සිදුකරයි. මෙහි දී පුවත්පත් අන්තර්ගතයෙහි පවතින සමබරතාවය ගිලිහී, ඒකාකාරී ස්වරූපයක් මතු විය හැකිය. හදිසි ආපදා වැනි කාලීන අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් බොහෝ විට ඉවත් කිරීමට සිදු වන්නේ විවිධ විශේෂාංග ලිපි වේ. මෙහි දී පුවත්පතෙහි ආකෘතිමය සමබරතාව ගිලිහී යා හැකිය. විශේෂයෙන් ම මැතිවරණ සමයන්හි දී පුවත්පත් අන්තර්ගතයේ සාමාන්‍ය ස්වරූපය බලපෑමට ලක්වන්නේ ඡන්ද අපේක්ෂකයන්ගේ සංවාද, සාකච්ඡා පමණක් නොව දැන්වීම් ද පුවත්පත ආක්‍රමණය කරන බැවිනි.

අන්තර්ගතයෙහි මුද්‍රණ ශිල්පීය විවිධතා දැකිය හැකිය

අන්තර්ගත ආකෘති විවිධ හැඩගැන්වීම්වලින් යුක්ත නොවේ නම් ඒ සඳහා වන පාඨක ආකර්ෂණය හීන විය හැකිය. විවිධ අකුරු මෝස්තර, අකුරු ප්‍රමාණය, වර්ණ ආදිය සෘජුව ම පුවත්පත් පාඨකයාගේ ආකර්ෂණය සඳහා හේතු වන කරුණුය. ප්‍රධාන ශීර්ෂ පාඨය දෙස බැලූ කල මෙය අවබෝධ වෙයි. තද කළු පසුබිමක සුදු අකුරු හෝ විශාල අකුරු, විවිධ මෝස්තරයේ අකුරු යනාදිය යොදා ගන්නේ අවධානය වැඩි කිරීමටයි. විශේෂාංග ලිපි වැනි ආකෘති සඳහා මෙම ලක්ෂණ යොදා ගැනීමෙන් පාඨකයා තුළ කියවීමේ රුචිකත්වය වඩවයි.

අන්තර්ගත ආකෘති කොතරම් කාලීන හා හරවත් වුව ද එහි වර්ණ එකිනෙක නොගැළපේ නම්, අකුරු කියවීමට අපහසු ප්‍රමාණයේ නම්, කිසිදු ප්‍රයෝග (Effects) භාවිතයකින් තොරව දෙනෙත්වලට ඒකාකාරී බවක් ගෙනේ නම් අන්තර්ගතය පාඨකයා වෙතින් ප්‍රතික්ෂේප විය හැකියි. මෙකී කරුණු හේතුවෙන් මුද්‍රණ තාක්ෂණය යොදා ගනිමින් වඩා උචිත ලෙස ආකෘති ඉදිරිපත් කිරීමට පිටු සැකසුම් අංශ විසින් කටයුතු කරනු ලැබේ.

අන්තර්ගතය සඳහා නිර්මාණශීලී ආකෘති භාවිතය

පුවත්පතක් යනු සමාජය විනිවිද දකිමින් තොරතුරු විමර්ශනය කොට සමාජ මතවාද ඇති කළ හැකි ජන මාධ්‍යයකි. මෙහි දී ඇතැම් තොරතුරු සෘජුව ඉදිරිපත් කිරීම ගැටලු සහිතය. එහි දී වක්‍රව හෝ තම මතය සමාජගත කිරීමට මාධ්‍යවේදීන්ට හැකියාව තිබිය යුතුය. නිර්මාණශීලී ආකෘති යොදාගත හැකි වන්නේ මෙවිටය. තීරු ලිපි, කාටූන් මීට උදාහරණ වේ.

මෙම ආකෘති සඳහා සංකේත යොදා ගනිමින් භාසා හා උපහාස රසය සමග ම අවශ්‍ය පණිවිඩය ග්‍රාහකගත කරනු ලැබේ. මේවා නිර්මාණශීලී බැවින් පාඨක ආකර්ෂණයට ලක්වේ. සංකේතාර්ථ භාවිතයෙන් සත්‍යය වක්‍රව අනාවරණය කිරීම හේතුවෙන් අන්තර්ගතය වඩාත් ප්‍රබල වේ.

අන්තර්ගතයෙහි පෙළ හා රූපය ගැළපීම.

පුවත්පතක පෙළ (Text) යනු 'අකුරු භාවිතයට ගනිමින් ඉදිරිපත් කරන දේ' යන්න සරල අර්ථයයි. අකුරු, වචන, වාක්‍ය, ඡේද, සිරස්තල යන කොටස් පෙළ නමින් හැඳින්වේ. රූපය යනු ඡායාරූප, සිතුවම්, කාටූන්, රූප සටහන් යනාදියයි.

යම් පුවත්පත් ආකෘතියක පෙළ හා රූපය ගැළපිය යුත්තේ ඇයි?

එකම රාමුවක කොටුවීමට අපේ දෙනෙත් අකමැති වීම විද්‍යාත්මක සත්‍යයකි. ඇසට අපහසුතාවයක් නොවීමට නම් වෙනස් අංග අවශ්‍යය. පුවත්පත් කලාවේ දී අප ඒවා හඳුන්වන්නේ රූප යනුවෙනි. පෙළ හා රූප මනාව සංකලනය කිරීම පුවත්පත් පිටු සැකසුම් කලාවෙහි නිර්මාණශීලී ක්‍රියාකාරකමකි. පෙළ හා රූපය සමබර කරමින් පුවත්පත් අන්තර්ගතය පවත්වාගෙන යෑම මඟින් පාඨක ආකර්ෂණයට අමතරව අන්තර්ගතය හරවත් කිරීම ද අවබෝධය වර්ධනය කිරීම ද සිදු කරයි. උදාහරණයක් ලෙස ලෝකාන්තයේ අසිරිය පිළිබඳ විශේෂාංග ලිපියක් ගනිමු. පෙළ හරවත් හා වර්ධනය කරන ස්වභාව සෞන්දර්ය පිළිබඳ ඡායාරූප සහ පරිසර දූෂණය දැක්වෙන ඡායාරූප ද එක් කිරීම අන්තර්ගතයේ තේමාව ශක්තිමත්ව වර්ධනය කිරීමට හේතුවක් වේ. කාලීන දේශපාලන විචාර සමග සංකේතාර්ථ දෙන කාටූන් යොදා ගැනීම ද අන්තර්ගතය සමබර කරමින් එහි අගය වැඩි කරන අවස්ථාවකි.

විද්‍යුත් පුවත්පත් (Electronic news paper/ e - news paper) භාවිතය.

මූලික පුවත්පතෙහි නවතම ප්‍රවණතාවය වන්නේ 'විද්‍යුත් පුවත්පත' යි. අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවය ඔස්සේ ප්‍රවෘත්ති, ඡායාරූප, වීඩියෝ වැනි තොරතුරු උඩුගත කිරීම් සිදු කොට (Upload) එය විද්‍යුත් ගොනු ලෙස සංවර්ධනය කරමින් හා යාවත්කාලීන කරමින් (Update) අන්තර්ජාලයෙහි පුවත්පත් පළ කිරීම මෙහි දී සිදු වේ. වෙබ් අඩවියක් නොවුණ ද වෙබ් අඩවියක යම් යම් ලක්ෂණ විද්‍යුත් පුවත්පතක අන්තර්ගත වීමේ හැකියාව පවතී. විද්‍යුත් පුවත්පත මූලික පුවත්පතකින් වෙනස් වන ප්‍රධාන ම සාධකය වන්නේ, විද්‍යුත් පෙළ හා රූප එහි අන්තර්ගත වීමයි. තාක්ෂණික ක්‍රියාදාමයන්ට අනුගත වූ හා තාක්ෂණය රැවිකරන, කාර්යබහුල වූ ද පුවත්පත් පරිශීලනය කරන්නට කැමති පාඨකයින්ට විද්‍යුත් පුවත්පත යන්න වටිනා දත්ත ගබඩාවකි.

අන්තර්ජාල පාඨකයන් පරිහරණය කරන විද්‍යුත් පුවත්පත් ආකාර දෙකකි.

(i) මූලික පුවත්පතෙහි ම විද්‍යුත් පිටපත (e-paper)

මුද්‍රණය කිරීම සඳහා සැලසුම් කරන පුවත්පත ම, විද්‍යුත් ස්වරූපයෙන් අන්තර්ජාලයට එක් කිරීම මෙහි දී සිදු වේ. මෙමඟින් වැඩි පාඨක පිරිසක් අතර පුවත්පත සංසරණය වේ. විදේස්ගත ශ්‍රී ලාංකිකයින්ට පවා මෙරට පුවත්පත් එලෙසින්ම කියවීමේ පහසුව ලැබේ.

(ii) අන්තර්ජාලයෙහි පමණක් ම පළ කෙරෙන විද්‍යුත් පුවත්පත් (Online Edition)

විද්‍යුත් පුවත්පත් ක්‍රියාවලියෙහි ජනප්‍රිය ම ප්‍රවණතාවය මෙයයි. මෙහි දී ඉදිරිපත් කරන ප්‍රවෘත්තිවල කොටසක් ආරම්භක වෙබ් පිටුවෙහි දක්නට ලැබෙන අතර අවශ්‍ය නම් සබැඳිය (link) හරහා සම්පූර්ණ ප්‍රවෘත්තිය ම කියවිය හැකිය. පුවත්පත පවත්වාගෙන යන පාර්ශවය, නිරන්තරව ප්‍රවෘත්ති යාවත්කාලීන කරයි.

විද්‍යුත් පුවත්පත්වල පොදු ලක්ෂණ කීපයක් පහත දැක්වේ.

- ක්ෂණිකව පුවත් දැන ගැනීමේ හැකියාව.
- ගබඩා කර තබා ගැනීමේ පහසුව.
- නැවත නැවත කියවිය හැකි වීම.
- තොරතුරු විෂයන් අනුව වර්ග කරමින් පළ කොට තිබීම.
- යාවත්කාලීන කිරීමේ පහසුකම් වැඩි වීම.
- ක්ෂණික පාඨක ප්‍රතිචාර ලැබීම.

2.3.4 පුවත්පත් භාවිතයේ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්

2.21 රූපය

උඩමළුව සෝමතිලක මහා විද්‍යාලයේ සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය විෂය හදාරන සිසුන්ට ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකමක නිරත වීමට අවස්ථාව ලැබී ඇත. මුද්‍රිත මාධ්‍ය පිළිබඳව මෙතෙක් න්‍යායිකව හැදෑරූ සිසුන්ට ප්‍රායෝගිකව එය අත්හදා බලන්නට ලැබීම වටිනා අත්දැකීමක් විය. විෂය භාර සමරවීර ගුරු මහතා විසින් පළමු පාසල් වාරය ආරම්භයේ දී ම සිය සිසුන් කණ්ඩායම පාසල හා අවට සිදුවන ප්‍රවෘත්ති වටිනාකමකින් යුත් තොරතුරු එක් රැස් කිරීම සඳහා

යොමු කෙරිණි. අනතුරුව පත්ති කාමරයෙහි රැස් වූ ගුරුතුමා හා සිසුහු පුවත්පතක් නිර්මාණය කිරීමේ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම අත්හදා බලන්නට වූහ.

ගුරුතුමා : මං කැමතියි ඔයාලා එක්රැස් කළ ප්‍රවෘත්ති සඳහා සුදුසු තොරතුරු කීපයක් දැන ගන්න.

සිසුන් විසින් එක්රැස් කරන ලද ප්‍රවෘත්ති සිරස්තල

- සෝමතිලක විද්‍යාලයට නව පරිගණකාගාරයක් හිමිවන ලකුණු
- සෝමතිලක පියසෙන් ළමා ලේඛිකාවක් බිහි වේ.
- සෝමතිලක විද්‍යාලය ඉදිරිපිට කහ ඉරක් නැත.
- සෝමතිලකය කොට්ඨාස ක්‍රීඩාවලින් පළමු තැන දිනා ගනී.
- සෝමතිලක සිසුහු පොලිතින්, ජ්‍යෙෂ්ඨික් පිටු දකිති.
- විද්‍යාල බිත්ති සිතුවමින් හැඩ කිරීමට සැරසේ.
- සෝමතිලක ශිෂ්‍ය හටයන්ගෙන් සුපිරි දස්කමක්
- පෝෂණ ගැටලු සහිත සෝමතිලක සිසුන්ට දිවා ආහාර වැඩපිළිවෙළක්
- විද්‍යාල පිවිසුම ඉදිරිපිට මාරක වලක්
- සෝමතිලක ශිෂ්‍ය නායකයෝ ශ්‍රමදානයක් මෙහෙයවති.

ගුරුතුමා : ඔයාලා විවිධ අංශ ඔස්සේ ප්‍රවෘත්ති රැස් කිරීම සතුවට කාරණයක්. සනිරු කතුවැකිය ලියන්න. කර්තෘ මණ්ඩලයට නම් කරපු කණ්ඩායම මේ තොරතුරු ලියන්නත් භාෂා සංස්කරණ කටයුතුවලටත් සුදානම් වෙන්න.

ප්‍රවෘත්ති ලියමු

- අනවශ්‍ය විස්තර කිරීම් ඉවත් කර සාරාංශගත තොරතුරු සකස් කළ යුතුයි.
- ව්‍යාකරණ රීති, අක්ෂර වින්‍යාසය හා භාෂා රටා නිවැරදිව ම අනුගමනය කළ යුතුයි.
- පෙළ ආරම්භයේ දී ම ඉලක්කම්වලින් ආරම්භ නොකළ යුතුයි.
උදා - 1948 දී ශ්‍රී ලාංකිකයෝ බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍යයෙන් නිදහස ලැබූහ(X).
ශ්‍රී ලාංකිකයෝ බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍යයෙන් 1948 දී නිදහස ලැබූහ(√).
- අතීතය සඳහන් කරමින් පෙළ ආරම්භ නොකළ යුතුයි.
ඊයේ කඩුවෙල ප්‍රදේශයේ සිදු වූ මාරක රිය අනතුරකින් පුද්ගලයෝ පස්දෙනෙක් මරණයට පත් වූහ(X).
කඩුවෙල ප්‍රදේශයේ ඊයේ සිදු වූ මාරක රිය අනතුරකින් පුද්ගලයෝ පස්දෙනෙක් මරණයට පත් වූහ(√).
- කුමක් ද, කවුරුන් විසින් ද, කවර අවස්ථාවක දී ද, කොහේ ද, කෙසේ ද, කුමන හේතුවක් නිසා ද? (W5 and H) යන ප්‍රවෘත්ති අංග පළමු ඡේදයෙහි අන්තර්ගත කළ යුතුයි.
- දිගු වාක්‍ය නොලිවිය යුතුයි.
- ප්‍රවෘත්ති මූලාශ්‍රය අනිවාර්යයෙන් ම පළමු ඡේදයෙහි අඩංගු විය යුතුය.
- ප්‍රවෘත්තියේ වැදගත්කම ඉහළ සිට පහළට අඩු වී යන ආකාරයට (යටිකුරු පිරමිඩ ආකෘතිය) එය සකස් කළ යුතුයි.

මලික : සර් මේ තොරතුරු පරිගණකවලින් මුද්‍රණය කරන්න බැරි ද?

ගුරුතුමා : පුළුවන්. අත් පිටපතේ භාෂා නිවැරදි කිරීම් සිදු කළාට පස්සේ පරිගණක අකුරු සංයෝජනය ආරම්භ කරන්න පුළුවන්.

මලික : සර්, පරිගණක පිටපත මම හදන්න ද? මට හොඳට ටයිප් කරන්න පුළුවනි.

ගුරුතුමා : කොච්චර හොඳ ද?

මලික: සර් වඩා හොඳ පැකේජ් එක මොකක් ද?

ගුරුතුමා: නිවැරදිව අකුරු සංයෝජනය කළ හැකි සිංහල, දෙමළ පැකේජ් ගොඩක් තිබෙනවා. ඕනෑම භාෂාවකට පරිවර්තනය කළ හැකි නිසා යුනිකේත (Unicode) අකුරු යොදා ගන්න එක හොඳයි. අන්තර්ජාලය භාවිතයෙන් ඕනෑම කෙනෙකුට මේ අකුරු පැකේජ නොමිලේ ම බාගන්න (Download) පුළුවනි.

හරි අපි දැන් සෝදුපත් කියවන්න තවත් කීපදෙනෙක් නම් කරමු.

සේමිල: සර් සෝදුපත් කියවනවා කියන්නේ මොකක් ද?

ගුරුතුමා: සෝදුපත් කියවීම කියන්නේ අත් පිටපත හා මුද්‍රිත පිටපත සංසන්දනය කරමින් නිවැරදි කිරීම සඳහා කියවීමයි. සාමාන්‍යයෙන් පුවත්පත් ආයතනවල එක් ලිපියක් කියවීම සඳහා එකවර දෙදෙනෙක් යොදවනවා. සමහර පරිගණක පිටපත් කිරීම්වල දී අත්පිටපතේ කොටස් මඟහැරලා තියෙන්න පුළුවන්. සෝදුපත් කියවීමේ දී මෙහෙම මඟහැරුණු කොටස් නැවත එක් කළ යුතු වෙනවා. සෝදුපත් කියවන අය භාෂා දැනුමෙන් පොහොසත් වෙන්න ඕන. එතකොට භාෂා සංස්කාරකවරයාට මඟහැරුණු භාෂාත්මක දෝෂ පෙන්වා දීලා නිවැරදි කිරීම සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කරන්න පුළුවන්.

සනිරු: සර්, මලිකයි මමයි සෝදුපත් කියවන්න ද?

ගුරුතුමා: කොච්චර වටිනා අදහසක් ද? දැන් ඔක්කොම කටයුතු සුදානම් වෙලානේ තියෙන්නේ, පිටු සැකසීමත් ඉක්මනට ම සැලසුම් කරගමු.

ඉනුකි: පිටු සකසන්නේ කොහොම ද සර්?

ගුරුතුමා: මාධ්‍ය ඒකකයේ තියෙන පරිගණකයට ඇඩෝබී පේජ්මේකර් (Adobe Page Maker) මෘදුකාංගය දැනටමත් ඇතුළත් කරල තියෙන නිසා පිටු සැකසීම අපට පහසු වේවි.

ඉනුකි: මට හරියට ම තේරුණේ නෑ සර්.

ගුරුතුමා: මුලින් ම පුවත්පතට නිශ්චිත ප්‍රමාණයක් හදා ගනිමු. ලංකාවේ බ්‍රෝඩ්ෂීට් (ග්‍රේඩ් එම්යි), ටැබ්ලොයිඩ් වගේ ප්‍රමාණ යොදාගත්තත් අපට, පහසු ප්‍රමාණයක් පාසල් පුවත්පත සඳහා යොදාගමු. A3 කඩදාසි ප්‍රමාණය වුනත් කමක් නෑ. ඊට පස්සේ ලිපිවල පරිගණක පිටපත් එකිනෙක අරගෙන සුදුසු විදිහට ස්ථානගත කරමින්, ඉඩ මනාව හසුරුවමින් පුවත්පත් සැකිල්ල නිර්මාණය කරමු.

වත්තුලි: පත්තරේ ලස්සන කරන්නේ කොහොමද සර්?

ගුරුතුමා: ඇයි විවිධ අකුරු ප්‍රමාණ, වර්ණ, පරිගණක ප්‍රයෝග තියෙන්නේ. අපි ඒවා යොදමු. ගැලපෙන විදියට ඡායාරූපත් එක් කර ගනිමු.

මාලක: සර් මම කාටුන් එකකුත් අදින්න ද?

ගුරුතුමා: කොච්චර හොඳ ද? අපි කාටුන් එක ස්කෑන් කරලා පුවත්පතට එක් කරගමු. ඒ වගේ ම තැනින් තැන ඉඩ ඉතිරි වුණොත් පොඩි කවි පන්ති, නිසදැස්, තීරු ලිපි ටිකකුත් එකතු කරමු.

සනීරු: සර් පත්තරේ එකට බැඳලා තියෙන්නේ කොහොම ද?

ගුරුතුමා: A3 කඩදාසිය පිටු දෙකක් විදියට සකසල ඉන් පස්සෙ මැදින් නවමු. වැඩි ආරක්ෂාවක් ඕන නම් මැදින් කටු ගහමු. ඒත් ඔයාලා දැකලා තියෙන පත්තර සියල්ල ම වගේ මැදින් දෙකට නමලා නේද තියෙන්නෙ?

සනීරු: ඔව් ඔව් ඇත්තමයි.

ඉනුකි: සර් දැන්නම් මට හිතෙන්නේ අපිත් පත්තරයක් හැඳුව කියලමයි. අපට කොච්චර දේවල් කරන්න පුළුවන් ද කියලා හිතන කොටත් ආඩම්බරයක් දැනෙනවා.

ගුරුතුමා: මටත් සතුටයි ඔයාලා එහෙම හිතන එක ගැන. කෝ කවුරුත් පත්තරේට නමක් යෝජනා කළේ නැතේ.

සියල්ලෝම: සර් අපි ඔක්කොම ඒ ගැන හිතුවා 'අපේ විත්ති' නම හොඳයි නේද?

ගුරුතුමා: හැබැයි දරුවනේ, අපි මෙතෙක් කළේ අපට ඕන දේවල්නේ. ඒත් පත්තර කලාව එහෙම කරන්න පුළුවන් දෙයක් නෙමෙයි. අපි මේ පිටු පළ කිරීමට පෙර ඒ සඳහා විදුහල්පතිතුමාගේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුයි. යම් යම් නීතිමය ගැටලු, විද්‍යාලයේ කීර්තියට බලපාන කරුණු තිබුණොත් එතුමා පරීක්ෂා කරලා නැවත වතාවක් සංස්කරණය කරයි. ඒ අනුව අනුමැතිය දෙයි.

සනීරු: සර්, දොරටුපාල සංකල්පය ද එතන දී ක්‍රියාත්මක කරන්නේ?

ගුරුතුමා: ඔව් ඒත් ඒ යහපත් වේතනාවෙන්. ඔයාලට ඒක පැහැදිලියි නේද?

සියල්ලෝම: ඔව් සර්.

පුවත්පත් නිර්මාණයේ මූලික පියවර

- තොරතුරු එක් රැස් කිරීම
- ප්‍රවෘත්ති හෝ විශේෂාංග වර්ගීකරණය
- ප්‍රවෘත්ති රචනය
- භාෂා සංස්කරණය
- පරිගණක අක්ෂර සංයෝජනය
- සෝදුපත් කියවීම
- පිටු සැකසුම
- නැවතත් යම් යම් සංස්කරණ සිදු කිරීම
- සකස් කොට අවසන් කළ පිටු සඳහා වගකිවයුතු අයෙකුගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීම.
- පුවත්පත ප්‍රකාශයට පත් කිරීම

ක්‍රියාකාරකම 01

කේවල

1. විවිධ ඓතිහාසික යුගවල ලෝකයේ ලේඛන ක්‍රමවල විශේෂතා පැහැදිලි කරන්න.
2. විෂය හා පාඨකයා අනුව වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පළවන පුවත්පත්වල අන්තර්ගතය විමර්ශනය කර වාර්තාවක් සකස් කරන්න.
3. පුවත්පත් අන්තර්ගතය හා බැඳුණු විශේෂතා හඳුන්වන්න.

සමූහ

පන්තිය කණ්ඩායම් කීපයකට බෙදී පහත දැක්වෙන මූලික මාධ්‍ය ස්වරූප නිර්මාණය කරන්න.

- සිසු නිර්මාණ එළිදක්වන සඟරාවක්
- පාසල් මාධ්‍ය සතිය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සඳහා පෝස්ටරයක්
- ලෝක ජනමාධ්‍ය දිනය නිමිති කරගත් අත්පත්‍රිකාවක්
- සතියක් තුළ පාසලෙහි සිදු වූ සිදුවීම් ඇසුරෙන් සතිපතා පුවත්පතක්

